

○ دانش نامه سینمایی (آهنگ سازان) جلد اول

○ بهزاد رحیمیان

○ نشر روزنه کار

موسیقی فیلم، همان گونه که در مقدمه نیز اشاره شده، موسیقی متواضعی است. متواضع است، چون در جایی متوقف شده و اجازه می‌دهد تصاویر به تنهایی تماشاگر را جلو ببرند. وظایفی دارد که باید در برش‌های مشخصی از طول فیلم آن را انجام دهد و... تمام کند. موسیقی فیلم شیطان است و به سرعت رنگ عوض می‌کند. جزئی جدایی‌ناپذیر از اثر فیلم و می‌تواند کلیدی برای دیدن رویای فیلم باشد. [کتاب حاضر، نخستین کتاب از مجموعه‌ی دانش‌نامه‌ی سینمایی است که جلد نخست به آهنگ‌سازان اختصاص یافته است و دو کتاب دیگر نیز که در آینده منتشر می‌شود به بازیگران و کارگردانان می‌پردازد. در این روند کاری، پس از انتشار سه کتاب یاد شده، کتاب‌های سایر عوامل تولید فیلم و نیز واژه‌های سینمایی، سینمای کشورها، جشنواره‌ها... را در برمی‌گیرد در پایان طرح. یعنی پس از انتشار ۴ جلد راهنمای فیلم و ۳ جلد دانش‌نامه. به عنوان دانش‌نامه‌ی بزرگ سینمایی منتشر می‌شود.

اثر حاضر به شرح احوال و منتخب فیلم‌شناسی ۳۳۷ اهل موسیقی سینمای جهان شامل آهنگ‌ساز، ترانه‌ساز، ترانه‌سرا، رهبر ارکستر، نوازنده، رهبر موسیقی، سرپرست موسیقی، تنظیم‌کننده، خواننده... و حتی مشاور موسیقی پرداخته است. گفتنی است در رابطه با موسیقی فیلم هنوز کتاب‌های مرجع اساسی در غرب به چاپ نرسیده و آهنگ‌سازان مطرحی که بیش از نیمی از مدخل‌های کتاب حاضر را به خود اختصاص داده‌اند، در دانش‌نامه‌های معتبر سینمایی چون کاتس، لاروس و آکسفورد جایی پیدا نکرده‌اند. مبنای کتاب حاضر، انتهای سال ۲۰۰۰ میلادی است، اما تا زمان طی مراحل چاپ کتاب، در صورت فوت هر یک از آهنگ‌سازان، تاریخ آن ذکر شده است. کتاب به ترتیب الفبای فارسی مرتب شده و فهرست‌های انتهایی کتاب به خواننده این امکان را می‌دهد که هم مروری بر معادل فارسی نام تمامی آهنگ‌سازان داشته باشد و هم به اصل لاتین تمام آهنگ‌سازان دسترسی پیدا کند.

در تمامی بخش‌های کتاب تلاش می‌شود، نام‌های لاتین به فارسی و به شکل اصیل خود ثبت شوند. از طرفی در مورد نام‌های خیلی «جا» افتاده همان شکل آشنا آورده شده است. ملیت افراد (برای ثبت نام آنها به فارسی) نه الزاماً بر مبنای کشوری که در آن متولد شده‌اند، بلکه برحسب جایی که در آن بار آمده‌اند یا سال‌های شکوفایی هنر خود را گذرانده لحاظ شده است. نام‌های دو بخشی و وسط، کنار نام‌های کوچک، بودن خط تیره همانند شیوه‌ای که در فارسی‌نویسی مرسوم است ثبت شده و تقریباً در تمامی موارد، اختصار نام‌های وسط (و گاهی کوچک) به یک حرف با رجوع به اسم کامل شخص انجام گرفته است و...

در ترتیب اطلاعاتی مدخل‌ها ابتدا معادل فارسی و اصل لاتین نام آهنگ‌سازان و سپس زیرشاخه یا زیرشاخه‌های حرفه‌ی آهنگ‌ساز در زمینه‌ی موسیقی فیلم، سال تولد، نام شهر و کشور محل تولد و احياناً سال مرگ آهنگ‌ساز، نام اصلی آهنگ‌ساز (در صورتی که با نامی که با آن شهرت دارد تفاوت داشته باشد) که در آغاز پاراگراف شرح احوال او آمده است و در نهایت اطلاعاتی، به همراه نکاتی در مورد شرح احوال آهنگ‌ساز که در دسترس بوده یا ضروری تشخیص داده شده‌اند ارائه شده است.

همچنین نام فارسی فیلم‌ها آورده شده و برای پاسخ به خواننده‌ای که به دنبال «برنده» می‌گردد پیوستی به کتاب افزوده شده است که سیاهه‌ی جوایز موسیقی فیلم اسکار، گوی طلایی (گلدن گلوب)، سزار و MTV را در برمی‌گیرد.

علاوه بر فهرست نام آهنگ‌سازان، فهرست فیلم‌ها بر مبنای نام کلیه‌ی فیلم‌هایی که در مدخل‌ها ذکر شده‌اند (برحسب الفبای فارسی) آمده است. در پراگماتر جلوی نام هر فیلم، نام آهنگ‌ساز یا آهنگ‌سازانی که در مدخل آن‌ها به این فیلم اشاره شده، مشخص گردیده است. به جای عکس فیلم (به عنوان مشخصه‌ی کار آهنگ‌ساز)، عکس جلد صفحه‌ی موسیقی فیلم آمده تا هم تنوعی برای کار کتاب باشد و هم خواننده‌ی علاقه‌مند با کنار هم قرار دادن این جلد صفحه‌ها، در فضای هنر گرافیک طراحی جلد صفحه‌های موسیقی فیلم قرار بگیرد.

در بخشی از مقدمه کتاب آمده است: یکی از نشانه‌های پیشرفت بیماری، این است که می‌کوشید اسم آهنگ‌سازان فیلم‌ها را حفظ کنید تا بدانید چه کسی در آن نمای عاشقانه، احساسات شما را بیرون کشید یا در آن صحنه‌ی پرخطر، شما را به هیجان آورد یا در آن فضای غریبه، اوهام را بر سرتان ریخت. دلتان می‌خواهد بدانید موسیقی فیلم‌ها را چه جور آدم‌هایی ساخته‌اند و البته دلتان می‌خواهد به آنها گوش دهید. این آهنگ‌سازان همه از شهرتی هم ارز برنارد هرمان، انیو موریکونه، موریس ژار یا جان ویلیامز بهره‌مند نیستند. بسیاری از آنان ساحرانی بوده‌اند که این جا و آن جا با نواهایی، دقیقی جاودانی آفریده‌اند و به یادگار گذاشته‌اند. هر چه بیش‌تر به این نواها گوش می‌کنید، بیش‌تر به این که آهنگ‌ساز فیلم می‌تواند نقش تالیفی خودش را در یک فیلم داشته باشد، باور می‌آورید. نام‌های آنان آرام آرام می‌توانند معنایی پیدا کنند و هویتی و آن گاه این کتاب...»